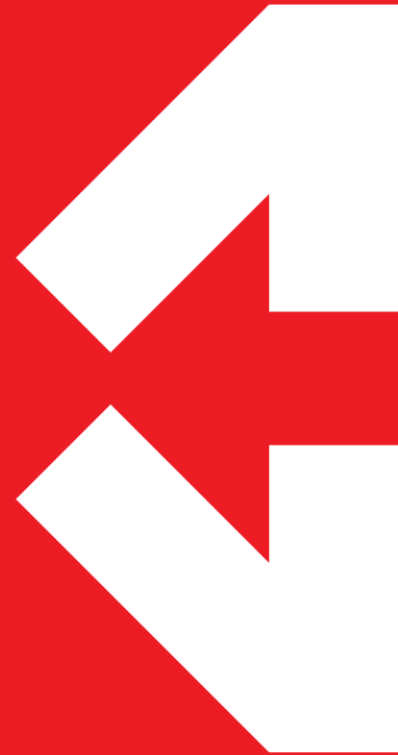

**Βιομηχανική Πολιτική
για την Πράσινη
Μετάβαση**

ΕΝΑ

**Ινστιτούτο
Εναλλακτικών
Πολιτικών**

Ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες για Στρατηγική Αυτονομία, Βιομηχανική πολιτική & Πράσινη μετάβαση

- ❑ Καταγραφή των στρατηγικών εξαρτήσεων & θωράκιση των πιο ευαίσθητων βιομηχανικών οικοσυστημάτων (ενέργεια, αμυντική βιομηχανία, υγεία, μεταφορές, διάστημα, ψηφιακά συστήματα)
- ❑ Προώθηση των Βιομηχανικών Συμμαχιών με στόχο την διασφάλιση αυτάρκειας με έμφαση στις τεχνολογίες αιχμής.
- ❑ Ενίσχυση των Βιομηχανικών συμμαχιών που έχουν ήδη αποφέρει οφέλη στον τομέα των μπαταριών και των πλαστικών. Έχουν συσταθεί Βιομηχανικές Συμμαχίες για τον κλάδο των Φ/Β, τους Επεξεργαστές & τις Τεχνολογίες Ημιαγωγών, τα Βιομηχανικά δεδομένα
- ❑ Υλοποίηση των Σημαντικών Έργων Κοινού Ευρωπαϊκού Ενδιαφέροντος (IPCEI) σε στρατηγικές αλυσίδες αξίας της βιομηχανίας (πχ μπαταρίες, μικροηλεκτρονική, τεχνολογίες υδρογόνου). Έμφαση σε RD
- ❑ Νομοθετικές πρωτοβουλίες με ποσοτικούς στόχους & προτεραιότητες δράσης

Βιομηχανικό Σχέδιο της Πράσινης Συμφωνίας

Στόχος: ανταγωνιστικό πλαίσιο για την ευρωπαϊκή βιομηχανία καθαρών τεχνολογιών

4 βασικοί πυλώνες: α) απλοποίηση & προβλεψιμότητα του ευρωπαϊκού ρυθμιστικού περιβάλλοντος, β) ταχύτερη πρόσβαση στη χρηματοδότηση, γ) βελτίωση δεξιοτήτων, δ) προσαρμογή του διεθνούς εμπορίου στην πράσινη μετάβαση & ανθεκτικότητα εφοδιαστικών αλυσίδων

- ΔΟΕ: η αξία της παγκόσμιας αγοράς τεχνολογιών μηδενικών εκπομπών θα ανέρχεται σε 600 δισ. ευρώ ετησίως ως το 2030
- Πρόβλεψη Κομισιόν: διπλασιασμός θέσεων εργασίας στην τομέα των καθαρών τεχνολογιών ως 2030
- Η αξία του ευρωπαϊκού οικοσυστήματος start-up επιχειρήσεων μηδενικών καθαρών εκπομπών ξεπέρασε τα 100 δισ. ευρώ το 2021, παρουσιάζοντας ουσιαστικά διπλασιασμό από το 2020 (Κομισιόν)
- 2022 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε προγράμματα κρατικών ενισχύσεων συνολικού ύψους 51 δισ. ευρώ για την ανάπτυξη παραγωγικής ικανότητας ΑΠΕ. Το InvestEU μπορεί να κινητοποιήσει επενδύσεις συνολικής αξίας 372 δισ. ευρώ, 40 δισ. ευρώ από το Horizon Europe θα κατευθυνθούν σε R&D, 250 δισ. ευρώ για πράσινες μεταρρυθμίσεις είναι ήδη διαθέσιμο μέσω του TAA.

Πρόταση Κανονισμού για τη Βιομηχανία μηδενικών καθαρών εκπομπών

- **Στόχος:** οικοδόμηση ενός βελτιωμένου επενδυτικού περιβάλλοντος για κλιμάκωση της παραγωγής καθαρών τεχνολογιών, ανθεκτικότητα ενεργειακού συστήματος, στρατηγική αυτονομία ΕΕ.
- **Πυρήνας:** «η ενωσιακή ικανότητα παραγωγής τέτοιων τεχνολογιών πρέπει να καλύπτει το 40% των ετήσιων αναγκών της ΕΕ»
 - Η Ευρώπη είναι εισαγωγέας καθαρών τεχνολογιών. Η Κίνα αντιπροσωπεύει το 60% της παγκόσμιας παραγωγικής ικανότητας καθαρών τεχνολογιών (90% των Φ/Β & 43% των EVs εισάγονται από την Κίνα). Ο μοναδικός τομέας όπου η ΕΕ εμφανίζεται ως εξαγωγέας είναι στις ανεμογεννήτριες.
 - Κομισιόν: οι επενδυτικές ανάγκες σε πέντε βασικές τεχνολογίες (ανεμογεννήτριες, Φ/Β μπαταρίες, αντλίες θερμότητας, ηλεκτρολύτες) προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος του Κανονισμού ανέρχονται σε 92 δισ. ευρώ μέχρι το 2030
 - Οι απαιτήσεις δημόσιας χρηματοδότησης ανέρχονται σε 16 με 18 δισ. ευρώ

Κανονισμός για τις Κρίσιμες Πρώτες Ύλες

- **Στόχος:** απρόσκοπτη & βιώσιμη τροφοδοσία της ΕΕ με πρώτες ύλες, μετριασμός κινδύνων του εφοδιασμού μέσα από τη διαφοροποίηση των προμηθευτών, μείωση εξάρτησης από τρίτες χώρες.
- **Προβλέψεις:** η ετήσια κατανάλωση στρατηγικών πρώτων υλών πρέπει να προέρχεται κατά 10% από εξόρυξη εντός ΕΕ, κατά 25% από ανακύκλωση και κατά 40% από επεξεργασία πρώτων υλών ως το 2030. Να μην εξαρτάται η ΕΕ από τρίτη χώρα σε ποσοστό άνω του 65% όσον αφορά τις εισαγωγές κρίσιμων πρώτων υλών.
- **Διπλή πρόκληση:** Υπερβάλλουσα ζήτηση & συγκέντρωση της αγοράς (κρίσιμη παράμετρος: Κίνα)
- Πρόβλεψη ΔΟΕ: η συνολική ζήτηση ΚΠΥ αναμένεται να εξαπλασιαστεί τα επόμενα 20 έτη
- Πρόβλεψη Παγκόσμιας Τράπεζας: μόνο η ζήτηση για ορυκτά που χρησιμοποιούνται στις μπαταρίες αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας (αλουμίνιο, λίθιο, μαγνήσιο, κοβάλτιο) μπορεί να αυξηθεί κατά 450% ως το 2050

Ευρωπαϊκή Τράπεζα Υδρογόνου

- **Στόχος:** να υποστηρίξει την αύξηση της χρήσης ανανεώσιμου υδρογόνου εντός της ΕΕ, καθώς και τις εισαγωγές από εμπορικούς εταίρους
- Υπενθυμίζεται ο στόχος του REPowerEU για εγχώρια παραγωγή 10 εκατ. τόνων πράσινου υδρογόνου σε συνδυασμό με 10 εκατ. τόνους εισαγωγών ως το 2030
- Για την αντιμετώπιση των επενδυτικών προκλήσεων προβλέπεται η διεξαγωγή πιλοτικών δημοπρασιών, ύψους 800 εκατ. ευρώ από το Ταμείο Καινοτομίας, για την παραγωγή ανανεώσιμου υδρογόνου.
- Σύμφωνα με την Κομισιόν, μέσω της δημοπρασίας θα προκρίνεται επιδότηση σε παραγωγούς υδρογόνου με τη μορφή σταθερής πριμοδότησης ανά kg υδρογόνου που παράγεται, για μέγιστη περίοδο λειτουργίας δέκα ετών.
- Ο πρώτος γύρος δημοπρασιών ξεκίνησε στις 23.11.2023 με προθεσμία υποβολών έως 8.2.2024

Ευρωπαϊκή Πλατφόρμα Κρίσιμων Τεχνολογιών

- **Στόχος:** ανάπτυξη & κατασκευή ψηφιακών & πράσινων τεχνολογιών, ενδυνάμωση της αλυσίδας αξίας τους εντός της ΕΕ ώστε να μειωθεί η εξάρτηση από τρίτες χώρες.
- Αρχική πρόταση Κομισιόν: η πλατφόρμα θα στηρίζεται στην ανακατανομή υφιστάμενων κονδυλίων. Η νέα χρηματοδότηση ανέρχεται μόλις σε 10 δισ. ευρώ.
- Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο: ζητάει προσαύξηση του εν λόγω ποσού κατά 3 δισ. ευρώ.
- Συνολικά εκτιμάται ότι η νέα πλατφόρμα μπορεί να κινητοποιήσει επενδύσεις συνολικής αξίας 160 δισ. ευρώ.
- Προβλέψεις Κομισιόν: απαιτούνται 92 δισ. ευρώ ως το 2030 προκειμένου να αυξηθεί η παραγωγική ικανότητα της ΕΕ στις καθαρές τεχνολογίες.

Σχέδιο Δράσης για την Αιολική Ενέργεια

- **Στόχος:** ενίσχυση της παραγωγικής ικανότητας της ευρωπαϊκής βιομηχανίας αιολικής ενέργειας προκειμένου να αποφευχθεί η επιβράδυνση της επέκτασης των ΑΠΕ & η αύξηση των εισαγωγών.
- **Προβλέπει:** 1. διευκόλυνση αδειοδοτήσεων και ενίσχυση προβλεψιμότητας, 2. βελτιστοποίηση των συστημάτων δημοπρασιών, 3. πρόσβαση σε χρηματοδότηση, 4. σταδιακή δημιουργία ενός δίκαιου και ανταγωνιστικού διεθνούς περιβάλλοντος, 5. ενίσχυση δεξιοτήτων, 6. εμπλοκή βιομηχανίας.
- **Επιμέρους στοιχεία:** REPowerEU προβλέπει 420 GW αιολικής ενέργειας ως το 2030. Το μερίδιό της αιολικής ενέργειας στο ενεργειακό μείγμα της ΕΕ ανήλθε σε 16% το 2022. Οι Ευρωπαίοι κατασκευαστές αντιπροσωπεύουν το 85% της ευρωπαϊκής αγοράς αιολικής ενέργειας. Εκτιμάται ότι ο τομέας απασχολεί άμεσα και έμμεσα σχεδόν 300.000 εργαζόμενους
- **Προκλήσεις:** υποαξιοποίηση παραγωγικών δυνατοτήτων της ΕΕ, χρονοβόρες αδειοδοτήσεις, δυσκολία πρόσβασης σε ΚΠΥ, διεθνής ανταγωνισμός, ανομοιογένεια διαγωνιστικών διαδικασιών μεταξύ των κρατών-μελών, δυσκολία εύρεσης του κατάλληλου εργατικού δυναμικού.

Πολιτικά Επίδικα

- ❑ Παγκόσμιος επενδυτικός ανταγωνισμός: Θα ανταπεξέλθει η ΕΕ στον διεθνή ανταγωνισμό όσον αφορά την οικοδόμηση μιας ανταγωνιστικής & αποτελεσματικής πράσινης βιομηχανικής πολιτικής, ικανής να αποτρέψει την μετεγκατάσταση των ευρωπαϊκών βιομηχανικών μονάδων σε τρίτες χώρες? (ΗΠΑ- Inflation Reduction Act, Κίνα, Ινδία, Ιαπωνία...)
- ❑ Θα ανταπεξέλθει στις ανάγκες της πράσινης μετάβασης & στην επίτευξη των κλιματικών στόχων με δεδομένα: α) το Επενδυτικό Κενό, β) σε πολλές περιπτώσεις προβλέπεται ανακατανομή κονδυλίων και όχι νέα, επαρκής χρηματοδότηση
- ❑ Οι νέες πρωτοβουλίες είναι επαρκείς για τον ουσιαστικό μετασχηματισμό της ευρωπαϊκής βιομηχανίας? Οδηγούν σε πλήρη απανθρακοποίηση της οικονομίας (πχ στόχοι NZIA κατηγορούνται ότι επιβραδύνουν τη μετάβαση & την καθιστούν πιο ακριβή, κατανομή κονδυλίων χωρίς απαιτήσεις αιρεσιμότητας, δεν υπάρχουν μέτρα για να αποτραπεί η δημόσια στήριξη προς όφελος ρυπογόνων εταιρειών που μπορούν να έχουν και μόνες τους πρόσβαση σε χρηματοδότηση, Κανονισμός για Πρώτες ύλες: περιβαλλοντικές επιπτώσεις της εξορυκτικής δραστηριότητας που προωθείται.)

-
-
- ❑ Αν η κεντρική, ευρωπαϊκή χρηματοδότηση είναι εν τέλει ανεπαρκής το βάρος επωμίζονται τα κράτη-μέλη. Διαφορετικές εθνικές βιομηχανικές πολιτικές & διαφορετικά επίπεδα δημόσιας στήριξης: άνισοι όροι ανταγωνισμού για τις επιχειρήσεις εντός κ-μ, κατακερματισμός ενιαίας αγοράς, οικονομικές αποκλίσεις μεταξύ κ-μ, διαφορετικά επίπεδα επίτευξης πράσινης μετάβασης.
 - ❑ Περιορισμένο μέγεθος του Ευρωπαϊκού Προϋπολογισμού
 - ❑ Αυστηροί οι κανόνες της ΕΕ για δανεισμό & δαπάνες. Η συσταλτική δημοσιονομική και νομισματική πολιτική που προκρίνεται στο εξής επιβεβαιώνει ανησυχίες περί αποκλίσεων κ-μ.
 - ❑ Οι δυνατότητες και οι κίνδυνοι της Ελληνικής «περίπτωσης» εντός του παραπάνω πλαισίου. Η Ελλάδα πρέπει να κάνει άλματα προκειμένου από τη μία να αφήσει πίσω της παθογένειες του προβληματικού της παραγωγικού μοντέλου και την ίδια στιγμή να μπορέσει να συμμετέχει με όρους ισοτιμίας στην πράσινη μετάβαση του ευρωπαϊκού βιομηχανικού οικοσυστήματος.
-